

I. ILIAKIS
MESSINIAS 48
11147 GALATSI
ATHENS
GREECE

EMAIL: i.iliakis@yahoo.gr

EUROPA NOSTRA
Lange Voorhout 35.
2514 EC DEN HAAG
NEDERLAND

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΙΚΟΝΑΣ

ΑΡΧΕΙΟ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ

ΕΝΩΣΙΣ

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ CORRESPONDENTS UNION OF
ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ THE GREEK OVERSEAS PRESS

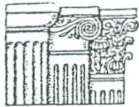
Ι.Ε. ΗΛΙΑΚΗΣ

ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ 48, 11147, ΓΑΛΑΤΣΙ

ΤΗΛ. & Fax: 210 22 22 652, 6932- 689638, E-mail: iliakis@excite.com

ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ

Αθήνα 28-4-14

Προς: Ευρωπαϊκή Ένωση
NEDERLAND

β. Ελληνική Ελευθέρια
Περιβάλλοντος & Πολιτισμού
Αθήνα - Τριπόδων 28
Κύριοι

Σας βλέπω ενημερωτικό φωτογραφικό Υμνό
για 2 σπουδαία μνημεία του Νομού
Ρεθύμνης τα οποία καταρρέουν υπό τα όρ-
ματα των αρμοδίων & υπευθύνων.

Παραμαχούμε όπως προβείτε ευ μέρου
ως στη απαραίτητες ενέργειες για τη
διάσωση των σπουδαίων αυτών πολιτισμικών
μνημείων.

Αποτελούν μνημεία της Ευρωπαϊκής
Κληρονομιάς τα οποία έχουν υποστεί τεράστια
καταστροφή από την αδιαφορία της 28ης
Εφορείας Βυζαντινών αρχαιοτήτων & από
τον παράγοντα της τοπικής αυτοδιοίκησης
Κινδυνεύουν να εξαφανιστούν τελείως.
Απευθύνουμε έκκληση στην Ελληνική
Μεγάλη

[Handwritten signature]

Κοιν: Υπουργό Πολιτισμού

κ. Παν. Παναγιωτόπουλο

2. Πολιτικό Γραφείο Πρωθυπουργού

Α' ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΕΛΟΥ ΣΤΟ ΚΑΤΩ ΜΑΧΑΙ

Η καταστροφή είναι
τεραστία και ραχδαία.

Δεν έχει καταγραφεί
από κανένα φορέα.

Είναι άγνωστη στην Αρχαιολογική
υπηρεσία.
Έχω προβεί σε διαβήματα έρευνας
και διάδωσής χωρίς αποτέλεσμα.

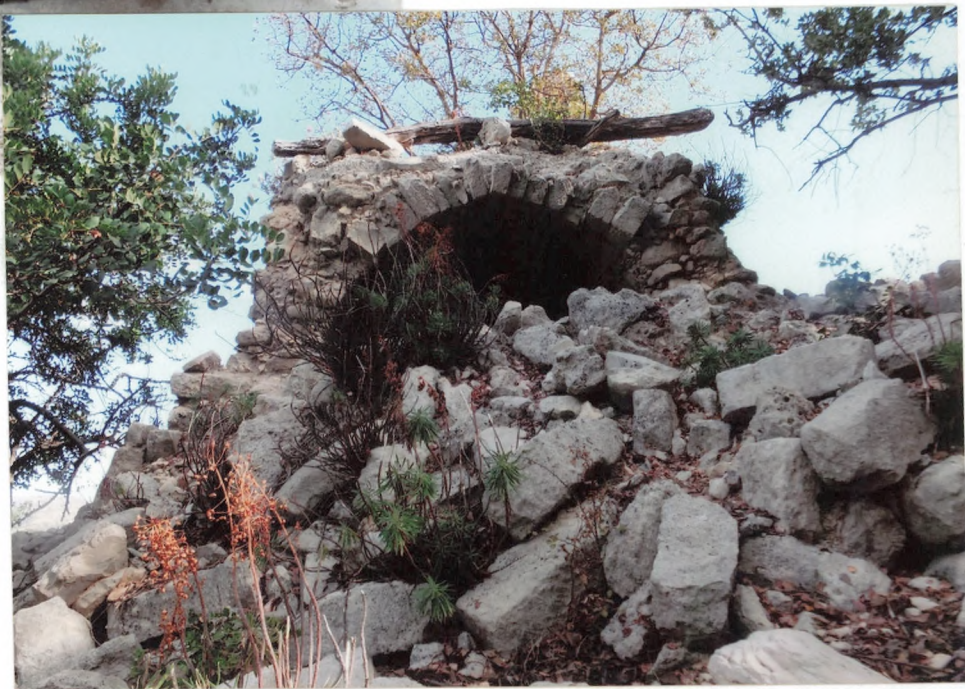
Η αδιαφορία ή η αναπηρία
μπροστά στην ματαρρέυση
των μνημείων είναι ματαβροχική

Γι' αυτό ζητούμε την παρέμβασή
σας, για τη διάδωσή του μνημείου.

Τη λειπαι
 Ενα ελάχιστο
 ενδιαφέρον
 για τη διάσωση
 ενός άγνωστου
 μνημείου
 που όχι μόνο
 καταρρέει
 αλλά
 εξαφανίζεται.

Β! Ο ΠΥΡΓΟΣ ΣΤΟ ΜΟΛΙΟΠΑΡΙ

Είναι γνωστός ο Πύργος
στο Μονοπάρι.

Η καταστροφή από την
εχθυσμένη μεγαλώνει
Ζητείται η διάσωσή του.

το φρούριο **Μονοπάρι** (Βονήριανο) στο Βαρσαμόνερο | Ενετικά ...
www.cretanbeaches.com · Οχυρωματικά Έργα · Φρούρια και Καστέλια
16km νοτιοανατολικά του Ρεθύμνου, στον οικισμό **Μονοπάρι** Βαρσαμόνερου, ... την Β
Βυζαντινή Περίοδο (1185) και ήταν γνωστός ως ο **πύργος** των Μελισσηνών.

Μονοπάρι - Μονοπάτι Ε4 - Ρέθυμνο Κρήτης

www.e4nar.gr/large.php?id=1&pid=315&l=2

Ομοίως ο Σπανάκης το αναφέρει ως βενετσιάνικο φρούριο και υποστηρίζει ότι το **Μονοπάρι** ήταν ο **πύργος** των Μελισσηνών, που κτίστηκε το 1185 πάνω στα ...

Φρούριο **Μονοπάρι** - Ελληνικά Κάστρα - Greek castles

www.kastra.eu/castlegr.php?kastro=monopari

Φρούριο **Μονοπάρι**. ή Καστέλλι Βονήριανο. R R R R R. <: 337 / 467; >. **Μονοπάρι**
Βαρσαμόνερου, Ρέθυμνο. Φωτογραφίες ... Φρούριο **Μονοπάρι** Castle.

Το Φρούριο **Μονοπάρι** - Greekislands.com

www.greekhotel.com · Κρήτη · Νομός Ρεθύμνου · Αξιοθέατα στο Ρέθυμνο

Διακρίνονται τα ερείπια από τα τείχη με τους αμυντικούς **πύργους** που ... που έχτισε ο
Πεσκατόρε ήταν αυτό στο **Μονοπάρι** κοντά στο χωριό Άνω Βαρσαμόνερο, ...

Μονοπάρι ΡΕΘΥΜΝΟΥ, Δήμος ΡΕΘΥΜΝΗΣ | buk.gr

buk.gr/el/poli-perioxi/monopari

Το **Μονοπάρι** (Τοπική Κοινότητα Άνω Βαρσαμόνερου - Δημοτική Ενότητα ο Πίκρης, οι
Πρασιές, οι Πρινέδες, ο Πρινές, ο Πρίνος, ο **Πύργος**, το Ρέθυμνο, ...

Φρούριο **Μονοπάρι** (Βονήριανο) | Ελλάδα Περιήγηση - Αρχική

maps.evelikitaxi.gr/?dir-item=φρούριο-μονοπάρι-bonirparo

Φρούριο **Μονοπάρι** (Βονήριανο). Είστε εδώ ... στην Κρήτη. Κατά μια άλλη εκδοχή, το
φρούριο κτίστηκε το 1185 και ήταν γνωστό ως ο **πύργος** των Μελισσηνών.

Twin Bedroom on Second Floor - Εικόνα του **Μονοπάρι**, Νομός ...

www.tripadvisor.com.gr · ... · Κρήτη · Νομός Ρεθύμνου · Μονοπάρι

Φωτογραφία του **Μονοπάρι**: Twin Bedroom on Second Floor ... Agnadi Hotel σε Αγία Άννα
· **Πύργος** Αδράχτι σε Καστράκι · Pegasus Aparthotel Brussels City σε ...

Εξερευνώντας την Κρήτη: Κάστρο **Μονοπάρι**

exploringcrete.blogspot.com/2011/01/blog-post_18.html

18 Ιαν 2011 - στην Κρήτη όπως αυτό στο **Μονοπάρι** στο Ρέθυμνο. γύρω στα 1200.

"Βονήριανο" ... Μόνο ερείπια των **πύργων** υπάρχουν τώρα. Κι εδώ τα δέντρα ...

Συνέχεια - Creta News

www.cretanews.com/site/index.php?page=art&article=273&lang=1

Ένας δύσβατος ήρμος από τον μικρό οικισμό, **Μονοπάρι** του Απάνω ... Στη βόρεια
πλευρά του βουνού δεσπόζουν οι μισοερειπωμένοι **πύργοι** του κάστρου.

Ρέθυμνο - Το Κάστρο του "Κόμη της Μάλτας" | Candia

candia.wordpress.com/the-place/rethimno-athinorame-rethimno-castle/

το κάστρο εἶναι, πρὸς ταῦτα ἀισιανὰ τὴν ἰσχυρίαν.

The **Monopari kastelli**, the first-named of these inland sites, was a small picturesque fortress upon the top of a high triangular-shaped rock, precipitous on all sides but the north, where it is approached by a narrow neck, yet presenting a very bold and steep face on this side also, although not precipitous. There are, however, evidences of a double, if not triple, line of walls to defend its only approach; and these appear to be both of the earliest and the latest style of

MONOPARI KASTELLI.

10 10

Η θέα από το φρούριο απλώνεται σε ολόκληρο σχεδόν το νησί Ρεθύμνου, μέχρι τη Γεωργίουπολη και το Ακρωτήρι. Τριγύρω οι απότομοι γκρεμοί που καταλήγουν σε βαθιά φαράγγια κάβουν κυριολεκτικά την ανάσα. Απέναντι από το κάστρο, προς τα βόρεια, βρίσκεται ο μικρός οικισμός Μονοπάρι, που έχει παραφρασμένο το όνομα Βονηπίρατο ή Βονηπαρε. Προφανώς ο οικισμός αποτελούσε το βούργο του φρουρίου, καθώς αναφέρεται σε όλες τις βενετσιάνικες απογραφές. Το 1583 είχε 198 κατοίκους, που ήταν κυρίως τεχνίτες, οι οποίοι εξυπηρετούσαν ανάγκες της φρουράς.

Το φρούριο Βονηπίρατο έγινε η αιτία να ξεσπάσει στη δυτική Κρήτη μια επανάσταση που σε όλες τις φάσεις της διήρκεσε 19 ολόκληρα χρόνια, από το 1217 μέχρι το 1236. Ήταν η επανάσταση των Σκορδιληδών και των Μελισσηνών, γνωστή και ως επανάσταση των "Δύο Συβριτών", επειδή τα στρατόπεδα των επαναστατών ήταν στις δύο ορεινές επαρχίες του Ρεθύμνου, στην Απάνω Σύβριτο (Αμάρι) και στην Κάτω Σύβριτο (Άγιος Βασίλειος).

Η αιτία για να ξεσπάσει αυτή η μεγάλη επανάσταση δόθηκε από μια ζωοκλοπή! Ο καστελάνος του φρουρίου, Πέτρος Φιλικάνεβος (Pietro Filicanevo), έκλεψε άλογα και αιγοπρόβατα που ανήκαν στον ισχυρό αρχοντορωμαίο Ιωάννη Σκορδίλη. Εκείνος αντέδρασε έντονα και ζήτησε από το δούκα του Βασιλείου της Κρήτης Παύλο Κουρίνο να αποδώσει δικαιοσύνη. Ο δούκας, όμως, που ήταν γνωστός για τις παρατυπίες και την εχθρική του συμπεριφορά στους ορθόδοξους Κρητικούς, αδιαφόρησε ή δε βέλησε να επαναφέρει στην τάξη τον καστελάνο. Τότε ο Σκορδίλης πήρε πίσω βία περισσότερα ζώα από όσα του είχαν κλέψει οι Βενετοί. Το γεγονός αυτό αποτέλεσε την αρχή της μεγάλης επανάστασης.

Αρχηγοί του αγώνα ήταν ο Κωνσταντίνος Σεβαστός Σκορδίλης και ο Μιχαήλ Μελισσηνός.

Στις σκληρές μάχες που ακολούθησαν, οι Βενετοί νικήθηκαν πολλές φορές και ολόκληρη η δυτική Κρήτη, από το Μυλοπόταμο μέχρι τα Χανιά και την Ισσία, πέρασε κάτω από τον έλεγχο των επαναστατών.

Οι Βενετοί αντιλήφθηκαν ότι με τη βία των όπλων δε θα είχαν κανένα αίσιο αποτέλεσμα και αντικατέστησαν το δούκα Παύλο Κουρίνο με τον Δομήνικο ελφίνο (Delphino), ο οποίος με τη διπλωματία κατάφερε γρήγορα να συμφιλιωθεί με τους επαναστάτες. Με τη συνθήκη που υπογράφηκε στις 13 επτεμβρίου 1219 παραχωρήθηκαν στους αρχηγούς της επανάστασης

Ένα ξεχασμένο κάστρο "λέει" μια ιστορία για την ελευθερία

Σε κάθε τόπο της Κρήτης ακούς τους αιώνες να σου μιλούν και να σου διηγούνται ιστορίες από τα μακρινά τους βάθη. Αγγαντεύεις το τοπίο, ψηλά βουνά και βαθιά φαράγγια δίπλα σε παιχνιδιάρικα ακρογιάλια, ρουφάς τον αλμυρό αέρα και νιώθεις την ευθύνη σου να βαρύνει. Βλέπεις τις εικόνες περασμένων καιρών να ζωντανεύουν και τις μορφές των προγόνων να σε κοιτάζουν στα μάτια όταν διαβαίνεις τα μονοπάτια που πάτησαν και τα κάστρα που πολέμησαν.

Ένα τέτοιο αποξεχασμένο κάστρο βρίσκεται στην κορυφή του απόκρημνου βουνού Κάστελος, κοντά στον οικισμό Μονοπάρι του Απάνω Βαρσαμόνευ, στην επαρχία Ρεθύμνου.

Ακολουθώντας ένα δύσβατο ανηφορικό μονοπάτι προχωρούμε προς το κάστρο. Οι δύο μισοερείπωμένοι πύργοι του φαντάζουν σαν αποπετρωμένα ηρωϊκά θηρία.

Το φρούριο αυτό κατασκευάστηκε γύρω στο 1206 από το Γενοιάτη αρχιπερατή Enrico Pescatore, ή "κόμη της Μάλτας" όπως τον αποκαλούσαν. Μετά τη Δ' Σταυροφορία του 1204, ο Βυζαντινός πρίγκιπας Αλέξιος ήρθε σε διαπραγματεύσεις με τους αρχηγούς των σταυροφόρων, προκειμένου να αποκαταστήσει στο θρόνο του Βυζαντίου τον πατέρα του Ισαάκιο Β' Άγγελο. Ανάμεσα στα ανταλλάγματα που έδωσε ήταν και η Κρήτη, την οποία παραχώρησε στον αρχηγό της σταυροφορίας Βονιφάτιο τον Μομφερτικό, ο οποίος με τη σειρά του την πούλησε στους Βενετούς για 5.000 χρυσά δουκάτα.

Η Βενετία όμως ήταν τότε απασχολημένη με τις κτήσεις της στην Πελοπόννησο και το Αιγαίο και έτσι βρήκε ευκαιρία ο Pescatore να καταλάβει την Κρήτη το 1206. Το πρώτο του μέλημα ήταν να οχυρώσει το νησί και, εκτός από τα μεγάλα φρούρια της Σητείας, του Χάνδακα και του Ρεθύμνου, έχτισε και άλλα μικρότερα, περίπου δέκα τον αριθμό, σε καίρια σημεία του νησιού. Ένα από αυτά ήταν και το Βονηπίρατο.

Το φρούριο είχε τείχη και πύργους μόνο από τη βόρεια πλευρά του βουνού, καθώς οι απότομοι γκρεμοί από τα ανατολικά, δυτικά και νότια του παρείχαν τέλεια φυσική προστασία. Μέσα στον επίπεδο χώρο του φρουρίου υπήρχαν τρία κτίρια που αποτελούσαν τα καταλύματα της φρουράς, αποθήκες και δεξαμενές νερού.

Οι επαναστάτες που παραχώρησε ο Σκορδίλης στην επανάσταση, ιπποτικά φέουδα και προνόμια. Απελευθερώθηκαν 75 Κρητικοί αιχμάλωτοι και κατοχυρώθηκαν προνόμια στους μοναχούς της μονής του Αγίου Ιωάννη της Πάτμου, που ήταν στο Σπίλο Αποκορώνου, και για πρώτη φορά θεσπίστηκαν ποινές για όσους Βενετούς παρανομούσαν σε βάρος των χωρικών της Κρήτης. Οι αρχηγοί της επανάστασης με τη σειρά τους δέχτηκαν πίστη στη Βενετία και εκείνη τους αναγνώρισε ως άρχοντες, ισότιμους με τους Βενετούς.

Τρία χρόνια αργότερα, το 1222, ο Θεόδωρος και ο Μιχαήλ Μελισσηνός ξεσηκώνουν νέα επανάσταση εξαιτίας της εγκατάστασης νέων Βενετών αποίκων, για να υπογραφεί νέα συνθήκη με την παραχώρηση και πάλι δύο ιπποτικών φεουδών στους επαναστάτες.

Το 1228, με δούκα της Κρήτης τον Ιωάννη Στορλάδο, οι Σκορδιληδες και οι Μελισσηνοί ξεσηκώνουν νέα επανάσταση. Αυτή τη φορά συμμετέχουν οι Αρκαίοι και οι Δρακοντόπουλοι και ο δούκας αναγκάζεται να ζητήσει βοήθεια από το δούκα της Νάξου Άγγελο Σανούδο, ο οποίος, προσβλέποντας σε οφέλη, έστειλε το γιο του Μάρκο Σανούδο, που έχτισε το φρούριο της Σούδας και πολέμησε με γενναιοδωρία κατά των επαναστατών. Από την πλευρά τους οι επαναστάτες αρχοντορωμαίοι ζήτησαν τη βοήθεια του αυτοκράτορα της Νίκαιας Ιωάννη Βατάτζη, ο οποίος ανταποκρίθηκε στέλνοντας στρατιωτική βοήθεια με 33 πλοία, αλλά σύντομα ο βυζαντινός στόλος αποχώρησε για να μην καταστραφεί ολοσχερώς από τους Βενετούς. Και αυτή η επαναστατική έκρηξη τελείωσε με νέα συνθήκη, που παραχωρούσε πάλι προνόμια και φέουδα στους επαναστάτες Νικόλαο Σεβαστό Δαιμονογιάννη και Μιχαήλ Μελισσηνό. Οι Δρακοντόπουλοι, που δεν έβλαν το συμφέρον πάνω από το εθνικό τους φρόνημα, ορνήθηκαν τα προνόμια και τα φέουδα και συνέχισαν να πολεμούν. Το αποτέλεσμα ήταν να κηρυχθούν κοινοί εχθροί των Βενετών και των αρχοντορωμαίων Σκορδιλών και Μελισσηνών. Οι Δρακοντόπουλοι μετέφεραν τον αγώνα στην ανατολική Κρήτη, όπου αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν το νησί και να φύγουν στη Μικρά Ασία.

Αυτά μας διηγήθηκε σήμερα αυτό το ξεχασμένο κάστρο, εδώ στην κορυφή του Κάστελου, που έχει παραδοθεί στη λήθη και τη φθορά του χρόνου. Η σημερινή του εικόνα δεν έχει να πει τίποτα στον ανυποψίαστο ή αδιάφορο επισκέπτη.

Εκείνος, όμως, που ξέρει να αφουγκράζεται την ψυχή της Κρήτης θα ακούσει στους πύργους και στις πολεμίστρες του να λυσσομανούν οι θύελλες της ιστορίας και ίσως τότε να καταλάβει γιατί αυτό το νησί έμεινε τόσους αιώνες σκληρωμένο, καθώς και ποια λάθη και ποια συμφέροντα και τότε και τώρα κρατούσαν και κρατούν τις δυνάμεις του εγκλωβισμένες.

Το κάστρο του πειραιά

Το φρούριο αυτό κατασκευάστηκε το 1206 από τον Γενναίο αρχιερατή Επίσκοπο Pescatore ή Κόμη της Μάλτας όπως τον αποκαλούσαν. Μετά την Δ' Σταυροφορία του 1204, ο Βυζαντινός πρίγκιπας Αλέξιος ήρθε σε διαπραγματεύσεις με τους αρχηγούς των σταυροφορών, προκειμένου να αποκαταστήσει στο θρόνο του Βυζαντίου τον πατέρα του αυτοκράτορα Ισαάκιο Β' Άγγελο. Ανάμεσα στα ανταλλάγματα που τους έδωσε ήταν και η Κρήτη την οποία παραχώρησε στο Βονιφάτιο τον Μομφεραντικό, ο οποίος με τη σειρά του την πούλησε στους βενετούς για 5000 χρυσά δουκάτα.

Αλλά ενώ η Βενετία ήταν απασχολημένη με τις κτήσεις της στην Πελοπόννησο και το Αιγαίο, ο Pescatore καταλαμβάνει την Κρήτη το 1206 και αφού οχύρωσε τα μεγάλα φρούρια της Σητείας, του Χάνδακα και του Ρεθύμνου έκτισε και άλλα μικρότερα σε καίρια σημεία του νησιού. Ένα από αυτά ήταν και το φρούριο Βονιφάτιο.

Το φρούριο είχε τείχη και πύργους μόνο από την βόρεια πλευρά που ήταν και η είσοδος του, στην οποία οδηγούσε ένα στενό μονοπάτι.

Στην ανατολική, δυτική και νότια πλευρά δεν υπήρχαν τείχη καθώς οι απότομοι γκρεμοί του παρέχουν τέλεια φυσική προστασία.

Μέσα στον επίπεδο χώρο του φρουρίου βρίσκονται τα ερείπια τριών κτιρίων τα οποία αποτελούσαν καταλύματα της φρουράς, αποθήκες και δεξαμενή νερού. Η θέα από το φρούριο απλώνεται σε ολόκληρο σχεδόν τον νομό Ρεθύμνης, μέχρι την Γεωργιούπολη και το Ακρωτήρι.

Ο οικισμός Μονοπάρι

Απέναντι από το κάστρο βρίσκεται ο μικρός οικισμός Μονοπάρι που διατηρεί παραφρασμένο το όνομα του φρουρίου, με την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Προφανώς το Μονοπάρι αποτελούσε ουσιαστικά τον βούργο του φρουρίου καθώς αναφέρεται σε όλες τις βενετιάνικες απογραφές. Το 1583, στην απογραφή του Πέτρου Καστροφύλακα είχε 198 κατοίκους.

Η επανάσταση των δύο Συβρίτων

Το 1217 ο βενετός καστελάνος του φρουρίου Βονιφάτιο έγινε αφορμή να

Η επανάσταση των δύο Συβρίτων

Το 1217 ο βενετός καστελάνος του φρουρίου Βονιφάτιο έγινε αφορμή να ξεσπάσει η επανάσταση των Σκορδύληδων και των Μελισσηνών που κράτησε 19 ολόκληρα χρόνια, μέχρι το 1236.

Ο Καστελάνος Πέτρος Φιλικάνεβος (Pietro Filicanevo) έκλεψε άλογα και αιγοπρόβατα που ανήκαν στον ισχυρό αρχοντορωμαίο Ιωάννη Σκορδύλη. Εκείνος αντέδρασε έντονα και ζήτησε από τον Δούκα του Βασιλείου της Κρήτης Παύλο Κουρίνο να αποδώσει δικαιοσύνη.

Ο Δούκας όμως που ήταν γνωστός για τις παρατυπίες και την εχθρική στάση του απέναντι στους ορθόδοξους κρητικούς αδιαφόρησε και τότε ξέσπασε η μεγάλη επανάσταση.

Έδρα και ορμητήριο των επαναστατών ήταν οι ορεινές επαρχίες της Απάνω και Κάτω Συβρίτου, γι' αυτό και η επανάσταση εκείνη ονομάστηκε των «Επανάσταση των δύο Συβρίτων», που πολύ σύντομα επεκτάθηκε σε ολόκληρη την Δυτική Κρήτη.

Αρχηγοί της επανάστασης των δύο Συβρίτων ήταν ο Κωνσταντίνος Σεβαστός Σκορδύλης και ο Μιχαήλ Μελισσηνός.

Στις σκληρές μάχες που ακολούθησαν στα 19 χρόνια που διήρκεσε η επανάσταση οι βενετοί νικήθηκαν πολλές φορές και ολόκληρη η Δυτική Κρήτη από το Μυλοποτάμιο και πέρα ήταν πλέον κάτω από τον έλεγχο των επαναστατών.

Το τέλος της επανάστασης

Οι βενετοί αντιλήφθηκαν ότι με την βία των όπλων δεν θα είχαν αίσιο αποτέλεσμα και αντικατέστησαν τον δούκα Παύλο Κουρίνο με τον Δομήνικο Δελφίνο (Delphino) ο οποίος κατάφερε με διπλωματία να συμφιλιωθεί γρήγορα με τους επαναστάτες.

Παραχώρησε στους αρχηγούς της επανάστασης ιπποτικά φέουδα και προνόμια. Απελευθέρωσε 75 αιχμαλώτους και κατοχύρωσε προνόμια στους μοναχούς της μονής του Αγίου Ιωάννη της Πάτμου που βρίσκεται στο Στύλο Αποκορώνου, και για πρώτη φορά καθιερώθηκαν ποινές για όσους βενετούς παρανομούσαν σε βάρος των βυζαντινών, των χωρικών δηλαδή της Κρήτης.

Οι Κρητικοί άρχοντες με τη σειρά τους δήλωσαν πίστη στη Γαληνότητα

Το τέλος της επανάστασης

Οι βενετοί αντιλήφθηκαν ότι με την βία των όπλων δεν θα είχαν αίσιο αποτέλεσμα και αντικατέστησαν τον δούκα Παύλο Κουρίνο με τον Δομήνικο Δελφίνο (Delphino) ο οποίος κατάφερε με διπλωματία να συμφιλιωθεί γρήγορα με τους επαναστάτες.

Παραχώρησε στους αρχηγούς της επανάστασης ιπποτικά φέουδα και προνόμια. Απελευθέρωσε 75 αιχμαλώτους και κατοχύρωσε προνόμια στους μοναχούς της μονής του Αγίου Ιωάννη της Πάτμου που βρίσκεται στο Στύλο Αποκορώνου, και για πρώτη φορά καθιερώθηκαν ποινές για όσους βενετούς παρανομούσαν σε βάρος των βυζαντινών, των χωρικών δηλαδή της Κρήτης.

Οι Κρητικοί άρχοντες με τη σειρά τους δήλωσαν πίστη στη Γαληνότητα Δημοκρατία της Βενετίας και εκείνη τους αναγνώρισε ως άρχοντες σε ίση βαθμίδα με τους βενετούς φεουδάρχες.

Αυτό το σχεδόν ξεχασμένο και εγκαταλελειμμένο στη φθορά του χρόνου κάστρο, αποτέλεσε για δύο δεκαετίες το επίκεντρο της διαμάχης ανάμεσα στους Κρητικούς επαναστάτες και τη Βενετία.

Η σημερινή του εικόνα δεν έχει τίποτα να πει στον ανυποψίαστο και ακάτεχο επισκέπτη. Αλλά εκείνος που ξέρει ν' αφουγκράζεται την ψυχή της Κρήτης, μπορεί να ακούσει στα τείχη και τις πολεμίστρες του να λυσσομανούν οι θύελλες της ιστορίας.

Απάνω βαρσαμόνερο

Βορειότερα από τον οικισμό Μονοπάρι βρίσκεται το χωριό Απάνω Βαρσαμόνερο με μια πανοραμική θέα από τα 380 μ. υψόμετρο, που απλώνεται από τους όγκους των λευκών ορέων μέχρι τον κόλπο της Γεωργιούπολης.

Στην πλατεία του χωριού δεσπόζει ένα παλιό αρχοντικό από τα χρόνια της βενετοκρατίας με την οχυρωμένη είσοδο. Δίπλα του υπήρχε το τουρκικό τζαμί από το οποίο σώζεται μόνο μια θολωτή κολύμπη.

Η ονομασία του χωριού προέρχεται από το βάρσαμο, όπως λέγεται το αρωματικό φυτό ηδύσμος στην Κρήτη.

Απάνω βαρσαμόνερο

Βορειότερα από τον οικισμό Μονοπάρι βρίσκεται το χωριό Απάνω Βαρσαμόνερο με μια πανοραμική θέα από τα 380 μ. υψόμετρο, που απλώνεται από τους όγκους των λευκών ορέων μέχρι τον κόλπο της Γεωργιούπολης.

Στην πλατεία του χωριού δεσπόζει ένα παλιό αρχοντικό από τα χρόνια της βενετοκρατίας με την οχυρωμένη είσοδο. Δίπλα του υπήρχε το τουρκικό τζαμί από το οποίο σώζεται μόνο μια θολωτή κολύμπη.

Η ονομασία του χωριού προέρχεται από το βάρσαμο, όπως λέγεται το αρωματικό φυτό ηδύσμος στην Κρήτη.

Την περίοδο της βενετοκρατίας αναφέρεται με την ίδια ονομασία. Το 1583 στην απογραφή του Πέτρου Καστροφύλακα αναφέρεται Απανο Varsamonero με 141 κατοίκους.

Παρατηρούμε ότι σε αντίθεση με τη σημερινή εικόνα το γειτονικό Μονοπάρι είχε τότε 198 κατοίκους, πολύ περισσότερους από το Απάνω Βαρσαμόνερο.

Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το φρούριο Βονιφάτιο αποτελούσε εκείνα τα χρόνια το επίκεντρο της περιοχής.

Στα χρόνια της τουρκοκρατίας το Επανο Varsamonero, όπως αναφέρεται στην Αιγυπτιακή απογραφή του 1834 ήταν ένα τουρκοχώρι με 25 τουρκικές οικογένειες. Οι χριστιανοί κάτοικοι είχαν προφανώς εκδιωχθεί. Αλλά και το 1881 αναφέρεται στο δήμο Ατσιπόπουλου με 201 τουρκούς κατοίκους.

Σε ολόκληρη την περιοχή του Απάνω Βαρσαμόνερου, το Μονοπάρι και το Κάστρο Βονιφάτιο, ακούς την ιστορία να σου μιλά, μέσα σε τούτο το γοητευτικό τοπίο όπου οι άνθρωποι έρχονται και φεύγουν, από αιώνα σε αιώνα, από γενιά σε γενιά. Και ο ίδιος ο τόπος με τα τραχειά βουνά, τα φαράγγια και τις χαρούμενες κοιλάδες θαρρείς πως μένει αδιάφορος για ότι συμβαίνει πάνω του.

Το κάστρο του κόμη της Μάλτας στο Μονοπάρι Ρεθύμνης

16/09/2010

Για να πάω στο γενοιάτικο κάστρο Βοντίραγο (διαβάστε εδώ για το κάστρο και την ιστορία του), ξεκίνησα από το Ρέθυμνο και πήρα τον κεντρικό δρόμο με κατεύθυνση το Σηήλι και στο ύψος των Αρμένων έστριψα δεξιά προς το χωριό Κάστελος. Αφού πέρασα και το απάνω Βαρσαμόνερο έφτασα στο χωριό Μονοπάρι όπου στην έξοδο του σταμάτησα, πάρκαρα το αμάξι (ο χωματόδρομος που καταλήγει στο κάστρο δεν είναι και στην καλύτερη κατάσταση και μόνο οι κατέχοντες αγροτικά ή αυτοκίνητα 4Χ4 ας το επιχειρήσουν) και αφού έστριψα

δεξιά στον πρώτο χωματόδρομο που βρήκα μπροστά μου και μετά από λίγα μέτρα ξανόστριψα αριστερά (προσοχή: μη φύγετε ευθεία γιατί θα βγείτε σε κάτι μάντρες κτηνοτρόφων) μετά από 10-15 λεπτά πεζοπορίας βγήκα στην περιοχή που βρίσκεται το κάστρο.

Χρειάστηκε άλλο ένα πεντάλεπτο για να ανέβω στην κορυφή του λόφου όπου είναι χτισμένο. Ένας δεύτερος τρόπος για να βγείτε στο Μονοπάρι είναι αν πάρετε από το Ρέθυμνο το δρόμο για το Ατσιπόπουλο με κατεύθυνση τον Άγιο Ανδρέα.

Σε κάθε περίπτωση που θα θελήσετε να επισκεφτείτε το κάστρο του Enrico Pescatore ή άλλως κόμη της Μάλτας παρακαλώ να δείξετε τον απόλυτο σεβασμό στην προστασία του πολιτιστικού μνημείου, του φυσικού περιβάλλοντος και των ιδιοκτησιών των κατοίκων της περιοχής.

Be the first to like this.

2 σχόλια

Σχόλιο από ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΙΤΑΚΗ on Αυγούστου 9, 2009 5:32 μμ

Το φρούριο Μονοπάρι, ή, Βοντίραγο, όπως το ονόμαζαν οι Βενετοί, οικοδομήθηκε στη Δεύτερη Βυζαντινή Περίοδο, μετά το 961, μετά δηλαδή την εκδίωξη των Αράβων από τον Νικηφόρο Φωκά. Ο Pescatore το βρήκε κτισμένο. Άλλωστε στην πενταετία που έμεινε στην Κρήτη, ήταν αδύνατο να χτίσει τα 12 φρούρια που του αποδίδονται. Κάποιες επιδιορθώσεις, ίσως τις έκανε για να μπορέσει να τα χρησιμοποιήσει.

Το Μονοπάρι είναι φρούριο μεσοβυζαντινό με φάση βενετοσάνικη.

Κατερίνα Μυλοποταμιτάκη, Αρχαιολόγος (13η Ε.Β.Α.)

0 0 0 Rate This

[Απάντηση](#)

Pingback από [Το κάστρο του κόμη της Μάλτας στο Μονοπάρι Ρεθύμνης | Rethimnos.gr](#)

« Κέρασμα στο πανηγύρι
του Δεκαπενταύγουστου

Δημοσίευμα στα Χανιώτικα Νέα
στις 23/1/2006 »

Μονοπάρι – Το κάστρο του Καστέλου

3 Αυγούστου, 2007 από Πέτρος Γαβαλάκης

(...) Το όνομα 'Μονοπάρι' είναι παραφθορά της ιταλικής λέξης 'Βοντίραγο', η οποία σημαίνει 'Καλό Οχυρό'. Έτσι έλεγαν ένα φρούριο που βρισκόταν σε ένα ψηλό, απόκρημνο και απομονωμένο ύψωμα, τον **Κάστελο**. Το όνομα του λόφου αυτού έχει διασωθεί και στο όνομα άλλου παρακείμενου χωριού. Μέρος από τα τείχη του φρουρίου και τοίχοι μερικών κτηρίων σώζονται ακόμα και σήμερα. Το φρούριο είναι ενετικό και πιθανότατα το έκτισε ο γνωστός Pescatore. Το φρούριο από τη βορεινή πλευρά έχει δύο σειρές τείχη και από Α προς Δ είχε τρεις πύργους. Από βορά, ανατολή και νότο δεν υπήρχε τείχος γιατί ήταν κρημνός. (...)

Το 1217 ο καστέλλανος του φρουρίου Π. Φιλικανέβος έκλεψε μερικά άλογα του αρχοντορωμαίου Ιωάννη Σκορδύλη. Αυτό ήταν η αφορμή να γίνει η επανάσταση των Σκορδιλών ή των Δύο Συβριτών.

(...)

Η επανάσταση των Σκορδιλών είχε ως εξής:

Ο καστέλλανος του φρουρίου Βοντίραγο Πέτρος Φιλικανέβος έκλεψε άλογα από τον Ιωάννη Σκορδύλη. Τότε ο Ιωάννης Σκορδύλης και όλοι οι κάτοικοι του Λασιθίου διαμαρτυρήθηκαν στον δούκα της Κρήτης τον Κουϊρίνην. Ο τελευταίος διέταξε αμέσως τον Φιλικανέβο να επιστρέψει τα κλεμμένα άλογα. Επειδή όμως η διαταγή δεν εκτελέστηκε οι Σκορδύλοι άρπασαν μεγάλο αριθμό ζώων από τους Βενετούς. Για το γεγονός αυτό προέκυψαν συγκρούσεις μεταξύ των Κρητών του Σκορδύλη και των Βενετών που κατέληξαν σε επανάσταση, η οποία απλώθηκε γρήγορα σε όλη τη δυτική Κρήτη με αφετηρία το Μυλοπόταμο. Ο δούκας για την καταστολή της επανάστασης έστειλε μικρή στρατιωτική δύναμη. Ο στρατός αυτός περνώντας από δύσβατα και ορεινά μέρη, αιφνιδιάστηκε από τους επαναστάτες, των οποίων αρχηγοί ήταν ο Κων/νος Σκορδύλης και οι αδελφοί Θεόδωρος και Μιχαήλ Μελισσηνοί. Οι Βενετοί καταστράφηκαν ενώ λίγοι γλίτωσαν και έφεραν το μήνυμα της καταστροφής στον Χάνδακα (σημερινό Ηράκλειο). Τότε ο δούκας έκανε διαπραγματεύσεις και ο διάδοχος ο Δομένικος Δελφίνος έκλεισε συμφωνία με τους επαναστάτες στις 13 Σεπτεμβρίου 1219. Η συνθήκη αυτή παραχωρούσε στον Σεβαστό Σκορδύλη, στους Μελισσηνούς, στους συμμάχους και άλλους αρχοντορωμαίους όλα τα φέουδα ως τον ποταμό Μουσελά. Μετά από 11 χρόνια υπήρξε ακόμα μία επανάσταση των Σκορδυλών και η αιτία ήταν ότι οι Βενετοί μοίραζαν σε νέους Βενετούς αποίκους διάφορα φρούρια όπως το Βοντίραγο, το Μυλοπόταμο, τον Καλαμώνα κ.α. το έτος 1222. (...)

(Απόσπασμα από μαθητική εργασία στα πλαίσια του μαθήματος Τοπικής Ιστορίας της Β. Γυμνασίου, σχολ. περίοδος 1989-1990)

About these ads

